

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIAȚA I. C. BRĂȚIANU 4. — TELEFON 2-52

Nemzetiség és állampolgárság

nem azonos fogalmak. Más az állampolgárság és megint más a nemzetiség. A nemzetiségbe beleszületik az ember, az állampolgárságot pedig megszerezni, változtatni, cserélni lehet. Ez a cseré lehet önkéntes, de lehet a viszonyok által, akarunkon kívül, megváltoztatott is. Szükséges ezeket a fogalmakat tisztázni, mert még ma is akadnak igen sokan, akik ezt a két fogalmat összetévesztik, összeeserélik, egyiket a másikkal helyettesítik. Legutóbb is olyan hirdetés jelent meg a lapokban valakinek állampolgárságszerzési kérelmével kapcsolatban, amely nem tesz különbséget nemzetiség és állampolgárság között. A hirdetés szerint az illető kéri, hogy „adassék meg számára a román nemzetiség, miután lemond mindenféle más állampolgárságról.” Klasszikus példája a fogalmi meghatározások körül uralkodó zavaroknak. Pedig a tudomány s a gyakorlat már régen tisztázták a két elnevezés közötti különbséget. Az állampolgárságnak semmi köze a nemzetiséghez, aminthogy a nemzetiség is egészen független az állampolgárságtól. Valaki román nem azért, mert román állampolgár, hanem mert a román néptörzsből származik, szülei és nagyszülei is románok voltak, román szellemben nevelkedett, abban nőtt fel, románul beszél és románul érez. Az erdélyi és bánsági románok az anyaországgal való egyesülésük előtt magyar vagy osztrák állampolgárok voltak, de nemzetiségük akkor is román volt. Amint-hogy román nemzetiségűek azok a Bugáriában vagy Dészláviában élő románok, akik idegen állam jogára alatt élnek, de megmaradtak románoknak. Ugyanígy a Bánságban vagy Erdélyben élő magyarok román állampolgárok, de nemzetiségük megmaradt magyarnak, mert magyarul érznek, magyarul beszélnek és vagy származásuk, vagy nevelésük folytán magyarok voltak, mielőtt román állampolgárok lettek volna. A nemzetiség természetes velejárója az embernek, az állampolgárság jogi helyzetet jelöl meg. Caracalla római császár a római birodalom összes alattvalóinak megadta a jogot, hogy római polgároknak nevezzék magukat. Ez nem vonat magára után, hogy a különféle tartományokban élő népek rómaiak lettek, hanem csak a római birodalom polgárai, akik ezen minőségükben bizonyos jogokkal rendelkeztek, melyekkel a nem római polgárok nem bírtak. A tudományos megállapítás szerint nemzetiség olyan embereknek a csoportja, akik egy törzsből származnak, vagy pedig ha nem is közös a származásuk, történelmük és tradícióik, valamint nyelvük azonos. Nem szabad a nemzetiséget a nemzettel sem összetéveszteni, mert a nemzet mint politikai egység ismét más. A politikai nemzet ugyanis a közös határok között bizonyos meghatározott földterületen élő azon embereknek a közössége, akik egyazon uralom alatt laknak. A politikai nemzet egységes akárhány nemzetiségből is tevődik össze. A román politikai nemzetnek tagja minden román állampolgár, legyen az román, magyar, német, orosz, bolgár, szláv vagy bármilyen más nemzethez tartozó. Ezen az egységes politikai nemzetben belül azután nemzetiségek szerint megoszthatnak és külön nemzetii csoportokat alkotnak. Így vannak Romániában román állampolgársággal bíró magyar, német, bolgár, szláv nemzetesoportok, melyeknek származási közössége van az

A gárdák feloszlátása három napon belül megtörténik

Tatarescu miniszterelnök új kormánya tegnap délelőtt tartotta meg első minisztertanácsát, amelyen a kormányelnök nagyszabású expozét tartott és úgy a bel-, mint a külpolitikái helyzetet ismertette. A minisztertanács azután elfogadta mindazokat az intézkedéseket, amelyek hivatottak az egyetemetek a politikától mentesíteni és az ország belső rendjét helyreállítani. Az egyes politikai pártok akciószabadságát ezek az intézkedések nem korlátozzák, de minden kilengést és a törvények megsértését erősen megtiloják.

A politikai pártok gárdáit kivétel nélkül lefegyverzik és feloszlátják. Azok a köztisztviselők, akik ezeknek az intézkedéseknek nem szereznek érvényt, szigorú büntetésben részesülnek.

A közoktatásügyi minisztert felhatalmazta a minisztertanács, hogy az egyetemek belső rendjének újjászervezésére készítsen megfelelő szabályzatot. Ez a szabályzat helyreállítja majd a fegyelmet és távolítja az ifjúságot a pártpolitikától.

A miniszterelnök végül ismertette a hadfelszerelés helyzetét és újabb hitel engedélyezését kérte. A minisztertanács elfogadta a pénzügyminiszternek újabb alap előteremtésére vonatkozó tervezetét, egyben hozzájárult a miniszterelnök által kidolgozott őszi munkaprogramhoz is.

Politikai körökben úgy vélik, hogy a kormány az egyetemi élet nyugalmának helyreállítása érdekében végső esetben elmegy az egyetemek autonómiájának felfüggesztéséig is. Új gondolatot jelent az ifjúság kötelező munkaszolgálat, amelynek érdekében munkatáborokat kívánnak majd felállítani. Különösen nagy érdeklődéssel várják, hogyan kezdi meg a kormány a különböző pártok gárdáinak feloszlátását.

anyországból élő nemzettel, de abban az államban, melyben állampolgársággal bírnak, nemzeti kisebbséget képeznek. Amint abból a jogi helyzetből, hogy egy bizonyos államban polgárai, bizonyos jogokkal bírnak, úgy abból a természetes állapottól, hogy egy nemzetesoportnak tagjai, bizonyos természetes jogok illetik meg őket. Ezeket a jogokat emberi jogoknak nevezzük, melyek a politikai tudományban a nemzetiségi vagy nemzetkisebbségi jogokat jelentik. Meg kell tenni a kettő közötti különbséget, mert na-

A nemzeti parasztpárti körök úgy látják, hogy a kormányelnöknek erre vonatkozó kijelentése elsősorban a parasztgárdák ellen irányul.

Amilyen érdeklődéssel kísérik politikai körökben az új kormány ténykedését, olyan élénkséggel keresik az okokat, amelyek Titulescunak a kormányból való kiharadása mögött rejlenek. Egyesek úgy tudják, hogy tulajdonképpen

Titulescu volt az, aki a cenzura és ostromállapot meghosszabbítását követelte.

Eszerint az egyik márciusi minisztertanácsoson a kormány összes tagjai a kivételes állapot megszüntetése mellett foglaltak állást és azt csak Titulescu akaratának megfelelően hosszabbították meg. Ezt a hírt maga Titulescu megcáfolta, aki az egyik fővárosi lapnak adott telefonnyilatkozatában leszögezte, hogy a kormánynak sohasem tett erre vonatkozólag előterjesztést.

Az Univerzul szerint az új külügyminiszter kinevezésével megszünt Titulescunak azon megbízatása is, hogy a Népszövetségégnél Romániát képviselje.

Titulescu távozásával kapcsolatban különben olyan hírek terjedtek el a fővárosban, hogy Románia több külföldi követe, akiket az utóbbi időben neveztek ki és Titulescu bizalmasai voltak, a volt külügyminiszterrel szolidárisnak mondták magukat és lemondanak állásukról.

A Tatarescu-kormány átalakítása és Titulescu távozása nagy visszhangot keltett Jugoszláviában is. A belgrádi kormány hivatalos lapja, a Vreme azt írja, hogy a Tatarescu-kormány átalakításával nem szakadt meg Románia külpolitikájának irányvonala.

Belgrádnak az a meggyőződése, hogy Antonescu külügyminiszter eredménnyel fogja folytatni

azt a békepolitikát, amelyet tegnap még olyan mesterien Titulescu irányított.

Hasonló szellemben ír a csehszlovák kormány hivatalos lapja is Titulescu távozásáról. Csehszlovák politikai körökben bizonyosra veszik, hogy

Románia külpolitikája nem változik, mert a kormány átalakításával megerősítették a belső rendet, amelynek kedvező kihatása lesz a külpolitikára is.

Remélik azonban, hogy Titulescu hiánya a kormányból csak átmeneti lesz.

Lupu dr. a nemzeti parasztpárt alelnöke, aki Prágában kihallgatáson jelent meg Benes köztársasági elnöknel, már nem ilyen optimista, mert a csehszlovák sajtó képviselői előtt tett kijelentésében sajnálkozását fejezte ki Titulescu távozása miatt és utalt arra, hogy

Titulescunak nemcsak a román külpolitikában, hanem a kizárólag politikájában is vezető szerepe volt.

Legújabb jelentés szerint Tatarescu miniszterelnök a tegnapi minisztertanács után tanácskozott Djuvara a igazságügyminiszterrel és Benetoiu belügyi államtitkárral. Beavatottak úgy tudják, hogy ezen a tanácskozáson

elkészítették a gárdák feloszlátására vonatkozó rendeletet, amely legkésőbb három napon belül megjelenik és drasztikus intézkedéseket fog tartalmaznia azokkal szemben, akik a rendelőnek nem tesznek eleget.

Iuc a belügyminiszter csütörtökre a fővárosba hívta az összes megyei prefektusokat, akikkel megbeszéli azokat az intézkedéseket, amelyek a minisztertanács határozatainak végrehajtására szükségesek.

gyon sokszor halljuk a nemzetkisebbségekre vonatkoztatva, hogy idegenek. Ez talán következménye annak is, hogy annak idején az alkotmány létesítésekor a szövegezésben a román állampolgárok kifejezése helyett mindenütt a román szót használták. Az alkotmányban a román nem nemzetiséget, hanem állampolgárságot jelent, amint az számtalan parlamenti vitában és miniszteri nyilatkozatban tisztázást nyert és másként nem is értelmezhető. Tehát más az állampolgárság és más a nemzetiség és amint az állampolgár-

ság jogi helyzet, úgy a nemzetiség természetes állapot. Ha valaki állampolgárság iránt folyamodik, akkor nem nemzetiséget változtat, hanem állampolgárságot. Nemzetisége az embernek születésétől haláláig rendszert egy van — kivéve azokat a kaméleonokat, akiknél az érzés úgy változik, mint ennél az állatnál a szín — állampolgárságot pedig többször is cserélhet, ha lakhelye, viszonyai vagy pedig annak a területnek a hovatartozósága, amelyen lakik, megváltoznak.

A spanyol polgárháboru vérengzéseinek megszüntetése és a foglyok kölcsönös kicserélése érdekében közvetlen tárgyalások indultak meg

A spanyolországi polgárháborunak legújabb eseménye az, hogy a burgosi nemzeti és a madridi marxista kormányok hivatalos képviselői összeültek megállapítani, miképpen lehetne a harcokat emberségesebbé tenni. Ez a tanácskozás a külföldi követek közvetítésére történt. A tanácskozások francia földön és pedig Saint Jean de Luz városban folynak, amely közel fekszik a spanyol határhoz.

Francia lapok értesülése szerint a tárgyalások kedvezően folynak és ezzel kapcsolatosan felmerült a fegyverszünet lehetősége is. Nem tartják kizárva azt sem, hogy a két hadviselő fél között esetleg békére kerül a sor.

A burgosi kormány cáfolja azt, hogy Molá tábornok francia földre ment és ott résztvesz tárgyalásokban. A tábornok nagy körültekintéssel készíti elő Madrid ostromát. Ezzel azonban korántsem állítják azt, hogy a tárgyalások nem indultak volna meg.

Madridban a helyzet igen kritikus. Angol lapok tudósítója szerint a spanyol fővárosban nincsen törvényes kormány, mert a tényleges hatalmat a különböző forradalmi bizottságok ragadták magukhoz.

A marxista kormány már nincsen abban a helyzetben, hogy a körendet fentartsa és a polgárok életét és vagyonát megvédelmezze. Madridban éhínség van és asszonyok és gyermekek órákon keresztül hiába ácsorognak az élelmiszeres boltok előtt.

A kommunisták az elmúlt éjszaka felgyújtottak egy nagy fogházat, amelyben kétezer politikai foglyot és megbízhatatlan arisztokratát helyeztek el. A tüz alkalmával ötszáz ember vesztette életét. Ezek részben elevenen megégtek, részben pedig a kommunisták puskatussal verték őket agyon. A lakosság körében egész éjszaka félelmetes pánik uralkodott.

A madridi vérbíróság tovább folytatja a pereket azon tisztek ellen, akiket a felkelőkkel való rokonszenvezéssel gyanúsítanak.

Tegnap halálra ítélték Canedo tüzérezredest és öt kapitányt. Tizenöt tisztelet élelfogytiglani és hatot egyenként hat évi kényszermunkára ítélték. A hat halálos ítéletet nyomban végrehajtották.

A felkelők repülőgépei ismét megjelentek Madrid fölött és a hadügyminisztériumra, belügyminisztériumra és más középületekre számos bombát dobtak le. A bombázásnak, amelyet a madridi rádióleadó állomás is megerősített, körülbelül háromszáz halottja volt.

Völkeer madridi német követ a követség egész személyzetével együtt elhagyta Madridot és Alicanteba ment. Ugy volt, hogy a német követség Alicante városában telepszik le, később azonban megérkezett a német kormányának újabb rendelkezése, amely szerint a követségnek a spanyol területet el kell

hagynia. A spanyol kormány ugyanis nem tud a német követség személyzetéről kellően gondoskodni. A követ és a teljes személyzet Alicanteban egy német hadihajóra szállott.

A madridi kormány hadseregének repülőgépei tegnap bombázták Sevilla, Granada, Cadiz és Cordoba városokat és mindegyik nagy károkat okoztak.

A felkelők egyik repülőgépe megkísérelte, hogy harcra száll velük, ezt azonban lelőtték. Burgos felett tegnap délelőtt kormányhű repülőgépek jelentek meg és több bombát vetettek le. Három ember meghalt, tizennyolc pedig súlyosan megsebesült.

Irun ellen a felkelők tegnap délelőtt újabb ostromot intéztek. Összesen kétszázötven bombát dobtak a városra és ott nagy károkat okoztak.

San Sebastian előtt a felkelők elfoglalták az összes magaslatokat és most már alig nyolc kilométernyire vannak a várostól. Madrid ellen a felkelők huszonegyezer főnyi sereggel vonulnak délről és remélik, hogy azt hamarosan hatalmukba is kerithetik. Irunban az egyik bomba, amelyet a felkelők dobtak le, a karján súlyosan megsebesítette Jouart francia ezredest, a francia követség katonai attaséját.

Londonban elérkezettnek látják az időt, hogy azok az államok, amelyek a

spanyolországi semlegességre kötelezték magukat, most már sürgősen üljenek össze.

Az angol fővárosban szeretnék, ha ez az értekezlet már ma, vagy holnap megkezdhetné munkáját.

Csikágóban a szocialista párt elnöke, Norman Thomas nyílt levelet intézett a kormányhoz és követeli, hogy tiltsák el a Spanyolországba való fegyverszállítást.

Az iruni hadbíróóság öt pilótát, aki az engedelmisséget megtagadta és nem akart a felkelőkre több bombát dobni, halálra ítélte és mindjárt ki is végeztette őket. Barcelónában hasonló okból tizenöt pilótát ítélték halálra.

Zargas de Tino mellett a felkelők megverték egy kormánycsapatot, amely négyszáz halottat és hatszáz sebesültet veszített. A felkelők ezenkívül nagymennyiségű hadianyagot is zsákmányoltak.

Hendayeből érkezett legújabb jelentés szerint

a felkelők és a madridi kormány megbízottjai között a tárgyalások eredményesen folynak. Valószínűleg közös nyilatkozatot adnak ki, amelyben kötelezik magukat, hogy foglyaikat kölcsönösen kiadják egymásnak.

Azonkívül különböző egészségügyi intézkedéseket is létesítenek.

Butaság elidegeníteni a nemzetkisebbségeket, akiket mégis idegeneknek mond

Madgearu Virgil

Madgearu Virgil a nemzeti parasztpárt ifjusági tagozata előtt beszédet mondott, amelyben a kisebbségi kérdéssel is foglalkozott. Ha a történelmi és földrajzi helyzet arra kényszerít bennünket — mondotta —, hogy tizenrégy millió román együtt éljen négy millió idegennel, akkor valósággal a nemzet elleni büntény, hogyha a gyűlölet magvát hintjük el a román nemzet és a négy millió idegen között. Ha arra kerül a sor, hogy megvédjük határainkat, nem tudom, nem kell-e majd még inkább védekeznünk ezen négy millió idegen harca vagy passzivitása ellen, azon idegenek ellen, akiket egy szét-húzó politika butaságával ellenségeink-

ké tettünk. Madgearu egy kissé messze megy a romániai nemzetkisebbségek megbízhatóságának megítélésében és egy kissé elveti a súlykot akkor is, amikor ezekről állandóan mint idegekről szól. Ugyanabba a hibába esik ezzel, mint azok, akiknek a politikáját butának mondja. A nemzetkisebbségek nem idegenek és véleményünk szerint a nemzeti parasztpárt demokratikus szellemének inkább felelnie meg, ha jogait azért teljesítenék, mert ezek megilletik őket, mintha arra a veszélyre hivatkoznak, mely állítólag akkor fenyegetné a románságot, ha az ország határainak védelmére kerül a sor.

Kétszázötven év előtt foglalták vissza

a keresztény hadak Buda várát a töröktől, akik száznegyvenöt évig volt ott az ut

Ma van kétszázötven esztendeje annak, hogy 1686 szeptember 2-án a keresztény hadak Buda várát a töröktől visszafoglalták. Száznegyvenöt évig tartott Budán a török uralom és az utolsó basa Abdurramán volt, aki tizenhatezer emberrel védelmezte a várat. Ezzel szemben a különböző európai nemzetek fiaiból összesen-

reglett ostromló sereg létszáma kilencvenegyezer volt. Magyar nemzetiségű katoná tizenötezer volt ebben a seregben. Ezek azonban ugy osztódtak el, hogy minden nemzetbeli csapatba jutottak belőlük és a magyarok mindenütt az élen küzdöttek. Amikor 1686 nyarán a keresztény sereg Buda felszabadítására indult, Szolimán nagyvezér hat-

Az uri közönség

figyelmét felhívom garantált angol és exkluzív belföldi szövetekből készült öltöny- és átmeneti kabát-különlegességeimre

Fehérnemű-, pizsama- és nyakkendő-különlegességeim elsősorúak és olcsók

HORBÁTZ
Bulev. Regele Ferdinand 6

vanezer törökkel a budai pasa segítségére indult, azonban Pálffy gróf Paksnál feltartóztatta a hadsereget. Julius 17-től változó szerencsével folyt az ostrom. Végre megfelelő előkészítés után kiadták a parancsot, hogy szeptember 2-án, délután öt óraker kezdődik az általános ostrom. Adázul folyt a harc és a győri magyar hajduk voltak az első, akik a vár bástyáira kitűnték a magyar zászlót. Azon az utcán hatoltak be a várba, amelynek ma is Ostrom-utca a neve. A törökök tizenhatezer főnyi védő seregéből alig ezer maradt életben. A vár ostromának napján a keresztény sereg vesztesége háromezer ember volt. Az egész ostrom alatt huszezer halottat veszített a keresztény sereg. Másnap, szeptember 3-án az egyedül éppen maradt koronázó templomban hálaadó istentisztelet volt. Száznegyvenöt év után akkor szólalt meg megint Buda várában a harang.

A mai évfordulón jelen vannak mindazoknak a nemzeteknek a képviselői, akiknek elődei annak idején a várért épen maradt koronázó templomban ugyanolyan hálaadó istentiszteletet rendeznek, mint kétszázötven év előtt.

Zarándoklat Radnára Kisasszonynapján

Radnán szeptember 8-án, a Boldogságos Szűz Mária születésnapján tartják meg az esztendő utolsó nagyobb arányú bucsuját. Ebből az alkalomból a Bánság és Erdély számos helyéről nagy számban zarándokolnak el a radnai kegytemplomba a hívők, sőt még Jugoszláviából és Magyarországból is jönnek bucsusok. Városunkból szintén nagyon sokan vesznek részt a radnai őszi bucsun. A gyalogos bucsusok vasárnap, szept. 5-én reggel felötörnek gyülekeznek az egyes kerületi plébániatemplomok előtt, ahonnan együttesen mennek az I. kerületi püspöki székesegyházba. Ott reggel öt óraker közös szentmisét hallgatnak, majd papok vezetése mellett elindulnak Radnára. Az I. kerület határáig nagyobb körmenet kíséri el a zarándoklat, akik szeptember 7-én este érnek a kegyhelyre. Kedden, szeptember 8-án részt vesznek a bucsunapi ájtatosságokon, majd szerdán, szeptember 9-én hajnalban elindulnak visszafelé és csütörtökön, szeptember 10-én érkeznek vissza Timisoarára. A város határában körmenet várakozik rájuk és velük megy hálaadó ájtatosságra a püspöki székesegyházba. Onnan a bucsusok kisebb csoportokba oszolva, együtt haladnak kerületük plébániatemplomáig, majd rövid áldás után hazatérnek.

A kisasszonynap radnai zarándoklatot, amelyben szokás szerint legnagyobb tömegben a nagyarlaka vidékek hívői vesznek részt, Fodor József hittanár, az Ifjusági Egylet elnöke és Uray József káplán vezetik.

A német parlament gyújtogatója lett a kegyvesztett Molotov helyett az orosz népbiztosok tanácsának elnöke

Lenin régi gárdájának félretolása, amelyet Stalin és az orosz titkos állami rendőrség — a GPU — tisztogatói munkának nevez, egyre nagyobb méreteket ölt. A párisi *Matin* című lap Moszkvából azt a szenzációs hírt hozza, hogy Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke, is kegyvesztett lett már és hogy hivatalától elmozdították. Számolnak annak a lehetőségével, hogy Molotovot letartóztatják.

Érdekes, hogy a szovjetalkotmány értelmében az ország tulajdonképpen feje Molotov. Stalin voltaképpen csak a szovjetek végrehajtó bizottságának a főtitkára és mint ilyen Molotov alárendeltje. Azonban ennek ellenére mégis Stalin a diktátor.

A Molotov félretolásáról szóló hír világszerte nagy feltűnést keltett.

Ugyancsak a *Matin* jelenti, hogy Szovjetország több helyén ismét lepleztek le összeesküvéseket, amelyek a mai kormány ellen irányultak. Az összeesküvések közül a legjelentősebb a Krim félszigeten fejtett ki titkos működést. Ennek negyven vezetőjét tartóztatták. Ezek között van Stalin egyik rokona is. Ez a rokon azt tervezte, hogy a Krim félszigetet elszakítja Szovjetországtól és ott önálló szovjetköztársaságot létesít.

A legújabb események állítólag annyira megrendítették Stalint, hogy elhatározta a terror mérséklését és most már csupán a trockijista mozgalom végleges letörésére törekszik.

A Reuter-iroda moszkvai tudósítójának jelentése szerint az orosz fővárosban cáfolják azt a hírt, mintha Molotovot a Trockij-féle mozgalomban való részvétele miatt hivatalától felfüggesztették volna. Azt azonban a cáfoikat nem mondja, hogy Molotovot egyáltalában nem függesztették volna fel.

Azok a hírek, hogy Voroszilov hadügyi népbiztos élete ellen összeesküvést szöttek, valóságban nyugszanak és ezért már számos letartóztatás történt.

A letartóztatottak között szerepel Sapockikov tábornok, a leningrádi hadtestparancsnok is, akit azzal vádolnak, hogy szintén résztvett a Voroszilov elleni összeesküvésben.

A szovjetkormány demarsot intézett Norvégiához, amelytől Trockij Leó volt népbiztos kiadását kérte. A norvég kormány arra való hivatkozással, hogy Trockij nem közönséges bűnös, hanem csak politikai okokból követelik a kiadását, a demarsra tagadó választ adott. Közölte a norvég kormány azonban Szovjetországgal, hogy Trockij tartózkodásának lejártáig a feleségével együtt szigorú őrizetben tartják, tartózkodási engedélyének lejártá után pedig kiutasítják Norvégia területéről még akkor is, ha közben nem sikerül neki más országtól beutazási és tartózkodási engedélyt kapnia.

A *Matin* legújabb híradása szerint Molotov utódjává Dimitroff volt bolgár képviselőt nevezték ki a népbiztosok tanácsának elnökévé. Dimitroff — mint emlékeztetés — egyik vádlottja volt Németországban a birodalmi gyűlés palotája felgyújtási perének és aki a per befejezése után Moszkvába ment.

Moszkvában egyébként ismét cáfolják Molotov felmentését és azt jelentik, hogy Molotov nyári szabadságáról visszatért és újból átvette hivatalának vezetését.

A párisi *Liberté* moszkvai híradása szerint Galie tengernagyot, a Balti tengeri orosz flotta főparancsnokát sürgősen Moszkvába rendelték. Ennek oka az, hogy a tengerészet köreiben Trockij-nak igen sok híve van.

Ugyancsak a *Liberté* írja, hogy minden cáfolat ellenére mégis igaz az, hogy Molotovot állásától felfüggesztették.

Molotov azzal vette magára Stalin haragját, hogy védelmébe vette Zinovjevét és Kamenevet és ezenkívül becső barátság fűzte Bucharinhoz és Radekhez.

Százezer leit loptak el a kereskedelmi kamara titkárától

Vakmerő lopás történt tegnap délelőtt a Nemzeti Bank helybeli fiókjának pénztárműben. Tizenegy óra után megjelent a pénztárnál Kóka y Károly, a kereskedelmi és iparkamara titkára, aki 110.000 leit vett fel a kamara számára. R e d a főpénztáros százezer leit bankjegyekben, tizezer leit pedig száz leies ércpénzzel fizetett ki. Kókay Károly átvette a pénzt és azt a pénztárfülke előtti lapra tette, majd újból átszámolta. Ezután a bankjegyeket az akatáskájába csuszta, majd az aprópénzt kezdte rendezgetni, mert az volt a szándéka, hogy annak egy részét bankjegyre váltja be. Mialatt a száz leieseket számlálgatta, egy rendkívül szemfüles és vakmerő tolvaj pillanatok alatt benyúlt az akatáskába, kicsuszta a százezer leit és máris eltűnt. Néhány pillanattal később a titkár észrevette a bankjegyeket eltűnését és arról nyomban értesítette is a

Nemzeti Bank tisztviselőit, akik telefon nyomban jelentést tettek a rendőrségnek a százezer leies lopásról. A rendőrség részéről L u p u t i Andrei komisszár, a bünyügyi osztály főnöke, C h e m i t z k y komisszár és G u t u Todor komisszár, az első kerületi rendőrség vezetője, jelentek meg a lopás színhelyén és megindították a nyomozást. A lopás után lezárták a pénztárterem ajtóit, majd a teremben tartózkodókat a rendőrség közegei megmozdították s leigazoltatták, de a lopott pénzt nem találták meg. Ebből arra következtettek, hogy a nagy összeget hivatásos zsebtolvaj lopta el, aki néhány pillanattal feltűnés nélkül el is hagyta zsákmányával a Nemzeti Bank épületét. A rendőrség tegnap délután is folytatta a kihallgatásokat és a nyomozást, de a tolvajt eddig nem sikerült kézrekeríteni.

Nem olcsó dolog a közvéleményt nyilvánítani vagy A nyomdák rejtélyes megfulamodása egy árlejtésről

Minden nappal közelebb jutunk a községi választások határidejéhez és bár már több listát is benyújtottak a választási irodához, ennek ellenére a pártoknál semmi komolyabb mozgolódás nem észlelhető. Ennek részben az is oka, hogy általában azt hiszik, a városokban a kormány nem fogja megtartani a választásokat, mert biztos vereségtől fél. Legáltalában is a Bácskában és Erdélyben. A mezőgazdasági kamarai választások már izelítőt nyújtottak, hogy milyen lehet majd a községi választások eredménye. Másrészt a törvényhatóságok vezetői csak most térnek vissza nyári szabadságukról és így az esetleges tárgyalások csak ezután indulhatnak meg.

A timisoarai választási iroda mindenestre úgy készül fel, hogy a szavazásnak semmi akadályra ne legyen. Ezek az előkészületek magukban véve igen nagy költséget emésztnek fel, mert egyedül a választási igazolványok kinyomtatása Timistorontal megyében csaknem egy millió leibe kerül. Nem olcsó dolog tehát a közvéleményt nyilvánítani. Timisoarán

még különös okok is hozzájárulnak, hogy a választás ne legyen olcsó. A választási igazolványok elkészítésére a legtöbb timisoarai nyomda ajánlatot tett és ezek közül a legolcsóbb volt a Banatul-nyomda ajánlata, amely hajlandóan nyilatkozott az igazolványokat darabonként egy lei és négy baniért elkészíteni. Amikor döntésre került volna a sor, csodálatos módon a Banatulall együtt a többi nyomda is mind visszavonta ajánlatát és csak a Cartea Romaneasca maradt a küzdőterem négy lei hatvan banis ajánlatával. A választási iroda nem tehetett mást, mint az ajánlatot elfogadni. Így az igazolványok egy lei helyett négyésfél leibe kerülnek, ami száznál is több darabnál igen tekintélyes különbözetet jelent — az adófizetők terhére. Érdekes volna meg tudni, mi készítette a nyomdákat egyszerre ajánlataik egyhangú visszavonására, amikor az ajánlattevők közül a legkisebb nyomdaüzem is nagyobb, mint a Cartea Romaneasca itteni nyomdája. Altitóltag nem is a Cartea szállítja egyedül a nyomtatványokat, hanem a munkát fel

Ebben a hőségben

muszaj fejfáját kapni! Azonban a Pyramidon-tabletták gyorsan visszadják a kellemes közérzetet

osztotta azon nyomdák egy része között, melyek ajánlataikat oly sietve visszavonták. Ez a repartizálás a közönségnek mindenestre többre kerül, mint ha az eredeti ajánlatok között lett volna mód választani. Ezt azonban a nyomdák maguk megakadályozták. Vajjon miért?

Sokolja a város az új légi kikötő költségeit

A város és a légügyi minisztérium között már hónapok óta megállapodás jött létre, hogy Timisoara városa a Csóka-pusztán modern légi kikötőt létesít. A szükséges terveket a légügyi minisztérium egyik vezérfelügyelője dolgozta ki és számításai szerint a repülőtér megépítése hat millió leibe kerülne. A munkák végzésére árlejtést írtak ki, amely most folyt le. A pályázók között különböző cégek voltak, amelyek közül a Timis szövetkezet ajánlata volt a legolcsóbb. Mindazonáltal az árlejtés eredménytelenül végződött, mivel a város nem hajlandó hat millió leit a légi kikötő megépítésére fordítani. A város és a vármegye által erre a célra adományozott összeg mindössze háromésfél millió leit tesz ki, amelyet a város legfeljebb félmillió leiel told meg szükség esetén. A város ezek után elhatározta, hogy a légügyi minisztériumtól új tervek kidolgozását kéri. A repülőtér ugyanis a város véleménye szerint kisebb területen lehetne megépíteni, mint a mostani tervek szólnak és így az építési anyagból is lehetne érní a szükséges költségek csökkentését.

Fű és fűrészpör volt a betegek tápláléka

Szever Bozsárd, a temeskubini elme-gyógyintézet gondnokát letartóztatták és a fehértemplomi ügyészség hat millió dinár el-sikkasztása miatt eljárást indított ellene. A vádirat már elkészült és abban az ügyész Szever Bodzsárd temeskubini hóhérnak nevezi és megjegyzi, hogy tőle még a hirhéd Staviszky is tanulhatott volna. Szever Bozsárd ugyanis azt cselekedte, hogy elsikkasztotta a betegek ételmiszereit és azokat eladta. Manipulációi során összesen huszonnyolc vagon ételmiszert sikkasztott el a betegektől, akiknek főzélék helyett fűvet főzött, a kenyert korpából és fűrészpörből süttette, zsir helyett vizet, tej helyett ismét csak vizet használt. A fűtől és a változatosn hideg és meleg víztől az elmebetegek nemhogy meghíztak volna, de elfogytak mint a fogyó hold és az ügyész véleménye szerint a temeskubini elme-gyógyintézetben azért volt szokatlannul nagy a halandóság, mert Szever Bozsárd gondnok hóhérmódon kegyetlenül gyilkolta az ápolottakat. A vádirat még utal arra is, hogy Szever Bozsárd ellen már többször adtak be feljelentéseket, azonban kitűnő politikai összeköttetéseinek segítségével azokat mindig sikerült elsülyesztetni.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában:

Magasoknak egy hónapra 70, negyed-
évre 200, félévre 380, egész évre 750 lei
Magasoknak egy hónapra 60, negyed-
évre 160, félévre 300, egész évre 600 lei
Kötészeknek, közhivataloknak és köz-
üzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak
egy évre 1000 lei.

Magyarországon:

Magasoknak egy hónapra 4, negyed-
évre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő.
Magasoknak egy hónapra 3, negyed-
évre 8, félévre 15, egész évre 30 pengő.

Telefon:

0-52, este 10 óra után 14-69 vagy 2-69

A „Temesvári Zeitung” nyomda
nyomása.

Patikák éjszakai szolgálata

Augusztus 31-től szeptember 6-ig váro-
sunkban a következő gyógyszertárak tartá-
nak éjszakai szolgálatot:

Az I. kerületben a V. Alexandri-utcában
levő Jahner Károly-gyógyszertár.

A II. kerületben a Dacilor-uton levő dr.
Kovacs-gyógyszertár.

A III. kerületben a Porumbescu-utcában
levő Sarga-gyógyszertár.

A IV. kerületben az I. C. Bratianu-utcában
levő Diana-gyógyszertár.

Az V. kerületben Kőváry-Chioreanul
Iosif gyógyszertára, Fratellán pedig Pana-
joth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai
szolgálatot tart.

Meghalt, mielőtt

megszületett

Ez a szokatlan eset foglalkoztatja most a
Dorohoiu megyei Cotusca község csendőr-
ségét. Mihalache Elena cselédeánynak
ugyanis a savenni kórházban leánygyermek
született. Az orvos megállapította, hogy a
gyermek idő előtt és holtan jött a világra
és ezért utasítást adott a magzat elföldelé-
sére. A születést így nem is jelentették be
az anyakönyvi hivatalban, hanem a gyerme-
ket kivitték a temetőbe és el akarták temet-
ni. A kis koporsót már leeresztették a sírba,
amikor az újszülött gyermek váratlanul ma-
gához tért és sírni kezdett. A sírt körülál-
lók megrettenve hallották, hogy a gyermek
„feltámadt”, mire kiemelték a koporsót és
visszavitték a csecsemőt az anyjához. Az új-
szülött csak tízenkét órát élt és azután tény-
leg meghalt. Mihalache Elena családja erre a
gyermeket rendszeren el akarta temetni, de
mivel a születést nem jelentették be, a pap
nem temette el. Erre pap nélkül akarták el-
hantolni, de ezt viszont a hatóságok megaka-
dályozták. Most nem tudják, mit csináljanak
az újszülött holttest ügyében, mert a
gyermek, legalább az anyakönyvi hivatal fel-
fogása szerint, meghalt, mielőtt megszü-
letett volna.

— **Rozália napja.** Szeptember 4-én
ünnepli meg a római katolikus egyház
Szent Rozália napját. Ebből az alkalom-
ból pénteken a III. kerületi Rozália-ká-
polnában délelőtt kilenc órakor nagy-
misét tartanak.

* **Hirsch Ilona** Bécsben végzett zongora-
tanárnő, szeptember 1-én ismét megkezdte
zongorán kezdők, haladók és csoport tanítá-
sát. I. ker., Piata Unirii 5. I. emelet.

— **Megszűnt a városi hétvége.** A vá-
rosnál a nyári hónapok alatt érvényben volt
a hétvégi szünet, amelynek alapján szomban
délben a városi hivatalokban a munka
megszűnt és ismét csak hétfőn délután vette
kezdését. Amennyiben a vasárnap előtt,
vagy után egy ünnepnap is következett, úgy
természetesen a hétvégi szünet ezzel na-
gyobb lett. Szeptember elsejével a városnál
a hétvégi szünet megszűnt és ezentúl minden
hétköznapon délelőtt nyolc órától déli két
óraig tart a hivatali munka.

Ghibu Onisifor szegényli magát hogy Maniu szűkebb hazájának fia

A gogisták gyűlést tartottak Ciuceán,
amelyre a vendégek horogkeresztes
lándzsások sorfala között siettek a volt
Ady-kastély felé, mely most Goga Oc-
tavian otthona. A gyűlésen sorban fel-
szólaltak az egyes megyei kiküldöttek.
Ezek között méltán keltett felhívást
Teicu dr. carasi országgyűlési kép-
viselő, aki tajtékzó szenvedéllyel osto-
rozta Maniut és a nemzeti parasztpár-
tot. Felolvasta Maniunak egy röpiratát,
amelyet állítólag hívei terjesztenek a
párt tagjai között. Teicu magyarázata
szerint Maniu hol Litvinovnak, hol pe-
dig Blumnak akarta átjátszani Romá-
niát. Maniu demokráciája telve van hi-
pokrizissal és triviális önös érdekekkel.

— fejezte be dörgedelmes beszédét
Teicu.

Utána Bogdan Anton dr. timisoarai
pártelnök a resitai vasművekről mon-
dott dörgedelmes beszédet, kiméletlenül
támadva Ausschnitt Maxot, aki a ro-
mánok szirján tömi milliárdoktól du-
zadó kasszáját. A vezetése alatt álló
vasgyár — mondotta — nem egyéb,
mint a kommunisták romániai főfészke
és a nemkívánatos idegenek menedéke.

Ghibu Onisifor professzor, mint a
salajmegyei tagozatának elnöke, kije-
lentette, szegényli, hogy szűkebb hazá-
ját olyan fiuval sujtotta a sors, mint
Maniu Iuliu. Végül Goga beszélt és ki-
jelentette, hogy elmúlt az üres szavak
ideje.

Nyolc millió leibe kerül a Bega partján épülő új állami elemi iskola

A IV. kerületben szemben a betegse-
gélyező pénztárral a Bega partján a ta-
vasz óta épül az új állami elemi iskola.
Az építési költségeket a város fedezi, mi-
vel az állammal kötött évtizedes szerző-
dések értelmében köteles az elemi iskolák
elhelyezéséről gondoskodni. Az új iskola,
Románia legmodernebb elemi iskolája
lesz. Egy emelet lesz csak, mert a kis
gyermekek részére nem egészséges a sok
emelet, ennek következtében azonban az
iskola homlokzata lesz megfelelően hosz-
szu. Az épületben lesz négy osztály fiúk
és négy osztály leányok számára. A két
különböző iskola egy épületben lesz
ugyan, de teljesen elkülönítve. Mindkét
iskolának lesz megfelelő tornaterme, já-
téktérme, kézimunkaterme, rajzterme,

fürdője, tantestületi szobája, igazgatói
hivatala és minden szükséges melléke-
lyisége. Az épületben ezenkívül a fiuis-
kola igazgatója számára megfelelő lakás
is lesz. Az épület már tető alatt van és
eddig három millió leit fordítottak rá.
Az iskola teljes befejezésére az összes
felszereléssel együtt még öt millió lei
szükséges, amely részben az idej, részben
pedig a jövő évi költségvetésben nyer fe-
dedzetet. Az iskola építésének és felszerel-
ésének befejezésére a város árlejtést ír
ki, amelyet valószínűleg még szeptember
első felében tartanak meg. Az új iskola
befejezése a nyárra várható és a jövő év
szeptemberében már átadják rendelteté-
sének.

BORZALMAS TÁJFUN PUSZTÍTÁSA.

Korea félszigetén, amely japán uralom alatt
áll, borzalmas erősségű tájfun dühöngött.
Hivatalos megállapítás szerint 1566 ember
életét vesztette, a sebesültek száma pedig
1183. Ezenfelül 769 ember nyomtalanul el-
tűnt. Az áradat 27.767 házat döntött romba,
46.225 ház pedig még most is víz alatt van.
A vihar alatt 462 kisebb-nagyobb bárka és
hajó elsüllyedt.

* **Bucsuünnepségeit a Timisoara IV. kerü-
leti római katolikus egyházközség** szeptem-
ber 13-án, vasárnap, a szokásos különféle
szórakozásokkal tartja. Az árusítóhelyekre
igényt tartó kereskedők felkértek, hogy
előjegyzés végett szeptember 3, 4, 7 és 10-én
este 7 órakor az egyházközség irodájában
IV. kerület, Piata Dragalina 1 szám alatt, az
új fiuiskola épületében megjelenjenek.

— **Meghalt százhárom éves korában.** A
magyarországi Szekszárd városban meghalt
százhárom esztendősen korában bonyhádi
Perczel Lajos földbirtokos és volt ország-
gyűlési képviselő. Az elhunyt a magyar sza-
badsharc leveretése után bekövetkezett
Bach-korszakban vitt nagy szerepet. Olyan
buzgó Bach-buzsár volt, hogy a falusi legé-
nyek kalapjáról még a darutollat is leszedte,
amely szerinte forradalmi jelvény volt.
Akkor csinálták róla azt a híres nótát,
amelyben Perczelt nemesi előneve szerint
emlegették: „Most a tollat kettő szedi, Mócsi
zsidó és Bonyhádi”.

— **A vonat halálra gázolt egy váltó-
kezelőt.** Fetesti község állomásán a vo-
nat elütötte Butoi Nicolae váltókeze-
lőt, aki a váltó ellenőrzésével volt elfog-
lalva. A szerencsétlen ember nem hal-
lotta a vonat közeledését és a mozdony a
sinek között halálra gázolta.

Földcengés

volt tegnap délelőtt Timisoarán. Igaz,
hogy csak amolyan liliputi földcengés,
de mégis csak földcengés. Délelőtt tíz
órákor a városházán a második, sőt cse-
kélyebb mértékben az első emeleti hel-
lyiségekben is a tisztviselők egyszerre
rémülten vették észre, hogy a menyez-
ten függő lámpák, a székek, a falon a
képek, kisebb berendezési tárgyak meg-
ingának és ide-odamozognak. Az egész
földcengés csak pillanatig tartott és
mire a tisztviselők észbe kaptak, hogy
a földcengés elől jár lenne a szabadba
menekülni, az már meg is szünt. Csak
egy kis figyelmeztetés volt, hogy jó lesz
a városházán a közönség érdekében dol-
gozni, mert máskülönben a haragos
föld romba dönti az épületet.

— **A főpolgármester hivatalában.** Com-
an a n Augustin főpolgármester, T a b l e
Nicolae dr. városi főjegyző és D i s e l a
Pavel pénzügyi tanácsnok szabadságuk-
ról visszatértek és a városházán újból át-
vették hivatalukat.

Színház

Ma este a Csipetke címszerepében bucsu-
zik Dálnoky Dudus. Mindvégig mulattató
és élvezetes operettben Anday-Gyöngy Pál
Csipetke-jében bucsuzik a Bácskay-társu-
lat szimpatikus szubrettje ma este a nyári
színházban. A Csipetke főszerepeit Lantos
Ila, R. Tóth Ica, Badóczy István, Bácskay,
Román, Kovács, Kozma, Fodor és Solthy
játsszák. A Csipetkének szenzációs sikere volt
Timisoarán az elmúlt szezonban és ma este,
eltekintve Dálnoky Dudus tisztelőitől, szin-
tén nagy érdeklődésre számíthat.

Csütörtökön este a 120-as tempó kerül
felújításra. Szántó—Szécsény rendkívül ér-
dekes vígjátéka Budapesten 150 előadásnál
többet ért meg, állandó táblás házak előtt.
A csütörtök esti 120-as tempó előadása,
kedvezőtlen idő esetén, mivel a sörgyár-
terem foglalt, az Ifjúsági Egyesület Tigru-
luciai helyiségébe lesz.

Pénteken olesó helyárrakkal Három ember
a hóban. Pénteken este egységes 18 leies
helyárrakkal, az elmúlt színiévad legnagyobb
sikerű zenés vígjátéka a Három ember
a hóban kerül színre az új szubrett Kő-
szeghy Dusu felléptével, kinek partnerei
B. Lantos Ila, R. Tóth Ica, Badóczy, Bács-
kay, Román, Kozma, Kovács, Fodor és
Solthy lesznek.

A nyári színház műsora:

Szerda este 9 órakor: Csipetke. Operett.
Dálnoky Dudus bucsufelléptével.
Csütörtök este 9 órakor: 120-as tempó.
Zenés vígjáték. Kőszeghy Dusu felléptével.
Kedvezőtlen idő esetén az Ifjúsági Egyesü-
let helyiségében.
Péntek este 9 órakor: Három ember a hó-
ban. Operett. 18 leies helyárrakkal.

A pécsi egyetem

ezen a napon ünnepel. A mostani pécsi egyetem ünnepli annak a régi pécsi egyetemnek a születését, amelyet Nagy Lajos magyar király — aki 1382-ben halt meg — alapított. Az egyetem alapítására a pápától kért engedélyt, aki azt meg is adta. A pápai engedély alapján a pécsi egyetemnek már akkor — közel hatszáz esztendő előtt — volt teológiai, jogi, bölcsészeti és természettudományi fakultása. Kétszáz esztendeig működött a régi pécsi egyetem és 1548-ban a török megszállás folytán szűnt meg. A mai pécsi egyetem, amely 1921 óta áll fenn, kegyelettel üli meg hajdani elődjének születésnapját annak bizonyosságául, hogy Magyarországon már a középkor sötét századaiban is virított a tudomány fátylaja.

A ROMANIA KÖRÜLI KERÉKPÁRVERSENÝ harmadik szakaszát, Iasi és Cernauti között a német Kutzbach futotta be a legjobb idővel és elsőnek érkezett meg Cernautiba. Ideje 8 óra 51 perc és 35 másodperc volt. Másodiknak a francia Galliene érkezett a célba, harmadik a jugoszláv Grgac volt. Tudose az ötödik lett. A harmadik szakasz után Galliene vezet.

— **Késik az augusztusi nyugdíj.** Az augusztusi nyugdíjak kifizetésére vonatkozó rendelkezés még nem érkezett meg. Magánértéslések szerint úgy tudják, hogy kiutalásra vonatkozó miniszeri rendelet ebben a hónapban csak ötödikére várható. Hivatalos hírek azonban erre vonatkozólag értesítést nem kaptak.

Egyenruha-szövetek

előírás szerint nagy választékban legolcsóbb árakon

Dénes és Pollák
divatruházaiában
II., Strada 3 August
IV., a zárdával szemben

— Szaporodik a bányaszerencsétlenség áldozatainak száma. Jelentették, hogy a németországi Bochumban a Lothringen nevű részvénytársaság President nevé bányájában robbanás történt. Az első jelentések tizenhét halottól és tizenkét sebesültől szóltak. A halottak száma most már huszonkettőre, a sebesülteké pedig huszra emelkedett. Három munkás még hiányzik. Valószínű, hogy a szerencsétlenségnek ezek is halálukat lelték. Bochumból érkezett legújabb jelentések szerint a bányaszerencsétlenség halottainak száma már huszonhatra emelkedett.

— **Fiatal szerelmek öngyilkosság kísérlete.** Enachescu Constantin fővárosi fiatalember és szerelme, Danescu Fanica megjelentek egyik ismerősük lakásán és megkérték, hogy az éjszakát ott tölthessék. Reggel a háziak hiába akarták kinyitni a szobájukba vezető ajtót, mert azt a szerelmek belülről bezárták. Erre lakatossal feltörték az ajtót és a fiatalokat eszméletlen állapotban találták. A mentők megállapították, hogy mangáldlattal öngyilkosságot kíséreltek meg. Enachescu feleségül akarta venni Danescu Fanicát, de a szülők ellenezték a házasságot. Ez keserítette őket halálra.

A PARASZTGÁRDÁK MEGVÉDELMEZIK VEZETŐIK ÉLETÉT. A főváros két kerületében a nemzeti parasztpárt gárdájának tagjai gyűlést tartottak, amelyen ki-mondták, hogy nyomban megtorolnak minden olyan merényletet, amely a nemzeti parasztpárt vezetőinek élete ellen irányul. Az ülésen leszögezték, hogy a parasztgárdák nem fenyegetnek senkit sem, mert jogos önvédelemben járnak el, amikor vezetőik életét védelmezik. Harcolni fognak úgy a bal, mint a jobboldali szélsőséges mozgalmak ellen, de harcolni fognak a nemzeti parasztpárt azon hívei ellen is, akik eltérnek a párt programjától, vagy politikai irányvonalától és az ország érdekeit összetévesztik személyes céljaikkal. Megbüntetik majd azokat is, akik kompromittálják a pártot, mert ezt a nemzeti parasztpárt elleni merényletnek minősítik.

Franciaország fegyvereket szállít a lengyeleknek, de azokat nem szabad felhasználni a franciák ellen

Ryd-Smigly lengyel marsallnak párisi látogatása kapcsolatos egy nagyobb kölcsönrel, amelyet Lengyelországnak Franciaországban fel akar venni. A kölcsönt a lengyel kormány hadfelszerelési célokra fordítja. A tárgyalások annyira előrehaladtak állapotba jutottak, hogy ennek a hétnek a végén már a kölcsönre vonatkozó szerződést is aláírják. Arról van szó, hogy Franciaország nagy költségek engedélyezésével lehetővé teszi a

lengyel hadsereg modernizálását. A fegyvereket franciaországi hadfelszerelési gyárak szállítják, azonban Lengyelországnak köteleznie kell magát arra, hogy ezeket a fegyvereket semmi körülmények között sem használja fel Franciaország, vagy annak valamelyik szövetségese ellen. Franciaországban azon is farradoznak, hogy Lengyelország és Csehszlovákia között közeledést hozzanak létre.

Rablógyilkosság gyanuja merült fel egy veszedelmes betörő ellen, aki szembeszállt a detektívvél is

A helybeli rendőrség elfogta Kliegl Elemér és Flegger József hírhedt szélhámusokat. A bűnügyi osztály egyik detektive a strand mögött lett rájuk figyelmes. Amikor észrevették, hogy a detektív követi őket, menekülni igyekeztek. A detektív azonban Flegger Józsefet üldözöbe vette, aki erre szembeszállt a detektívvél. Hosszabb dulakodás után végre a detektív ártalmatlanná tette és a rendőr-kveszturára kísérte. Ugyanakkor megkezdtek a nyomozást Kliegl kézrekerítésére is, akit hamarosan szintén elfogtak. A szélhámusoknál csomagot találtak, amelyben ruhanemű volt. Kiderült az is,

hogy mindketten számos betörést követtek el városunkban. A rendőrségen még folyt a kihallgatásuk, amikor közben megérkezett a gieri csendőrség átirata. Ebben kérték Flegger letartóztatását, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy résztvett 1931-ben a Gier községben elkövetett kettős rablógyilkosság elkövetésében. 1931-ben ugyanis két asszonyt gyilkoltak meg és az áldozatok lakását kifosztották. A rablógyilkosok 160.000 lei készpénzt zsákmányoltak. Flegger Józsefet ezek után átadták a csendőrségnek, amely a rablógyilkosság ügyében folytatja a vizsgálatot.

— **Banditák szökése a fegyházból.** Newyorkból jelentik, hogy az atalantai fegyház két foglya megszökött. A fegyencek megölték az egyik fegyőrt és elvették revolverét. Azután megállították az egyik arra haladó autót és revolverrel kényszerítették a sofőrt, hogy menekülésüket elősegítse. A fegyházban azonban észrevették szökésüket, üldözöbe vették őket és mindkettőt agyonlőtték.

— **Hamis pénzt talált egy kislány az országúton.** Jova Eftimiu teregoval gazdánál néhány hónap előtt hamispénzt találtak. A hamispénzt tíz éves leánya hozta forgalomba. A teregoval kereskedőnek feltűnt, hogy a kislány hamis két leies pénzzel fizetett. Erre kérdőre vonta a cukrot vásároló leánykát, majd amikor ez nem akarta megmondani, hogy kitől kapta a hamis pénzt, jelentést tett a csendőrségnek. Jova Eftimiunál erre házkutatást tartottak és akkor nyolc darab hamis két leies és három darab hamisított száz leies találtak. Jova ellen megindult az eljárás és tegnap mint vádlott a helybeli törvényszék színeti tanácsa előtt állott. A tárgyaláson kihallgatták a gazda tíz éves leányát, aki elmondta, hogy a hamis pénzt az országúton találta és elrejtette szülei előtt, mert a pénzen cukorkát akart magának venni. A törvényszék felmentette a gazdát a pénzhamisítás vádjá alól.

— **A cenzura és ostromállapot megszüntetése.** A Capitala című fővárosi lap szerint beavatott körökben úgy tudják, hogy a cenzura és az ostromállapot szeptember tizenötödikén megszűnik, mert az erre vonatkozó törvényt ezuttal már nem hosszabbítják meg. De a lapok az eddig tilos hírek közlését ezután is mellőzni lesznek kötelesek. A cenzurát megszüntetni most már annál könnyebb lesz a kormánynak, mert hiszen eddig Titulescu volt a kivételes intézkedések megszüntetése ellen.

— **Az angol király utazása.** Párisi lapok jelentése szerint Edward angol király Törökországba Franciaországba utazik és Párisba is ellátogat.

— **Eden angol külügyminiszter megbetegedett.** Eden angol külügyminiszter hétvégi pihenéséből visszaérkezett Londonba, de nyomban annyira megbetegedett, hogy nem vehet részt a mai miniszeri értekezleten. Az ülésen valószínűleg Macdonald elnököl, mivel nem akarják, hogy Baldwin miniszterelnök emiatt megszakítsa szabadságát.

A MODERN HULGY

mindig szép és fiatal. A mai premiereken és estélyeken nincs különbség a 20 éves leány és a 40 éves asszony között, mindkettőnek ugyanaz a kozmetikusa és a tornatanárja, tehát alakjuk és teintjük teljesen azonos. Nincs öregedő asszony és nincs csunya leány! Megfelelő ápolás megadja teintjének szépségét! A legjobb bőrápoló a „Prof. Dr. Veress-féle Creme”, amely nem tömeggyártmány, hanem tudományos alapon a nagyhirű dermatológus tanár utasításai alapján állítják elő. Ez a Creme csak kevésbé van illatosítva, tehát az előkelő hölgyek kedvence. Fokozza és őrizze meg szépségét! Használjon „Prof. Dr. Veress-Creme”-t! Csodálatos eredményt fog elérni, így örök híve lesz ennek a Cremének.

Kapható Gea-Krayernél, Timișoara I., Piața I. C. Brătianu.

KIUJULTAK A PALESZTINAI HARCOK. Palesztinában a harcok és zavargások a legtöbb helyen felújultak. Nabius mellett felkelő arabok tegnap reggel megtámadták egy kisebb angol katonai csapatot. Véres harc fejlődött ki, amelynek során két katona súlyosan megsebesült. Más helyeken is voltak összeütközések. Az arabok és zsidók közti konfliktus megszüntetésére irányuló tárgyalások mindazonáltal még mindig folyamatban vannak. Ezzel kapcsolatosan a londoni Times írja, hogy Nuri pasa iraki külügyminiszternek közvetítő tárgyalásait mindkét fél kedvezően fogadta. Bárha mindkét fél beleegyezésével folynak ezek a tárgyalások, mindazonáltal a megállapítandó feltételek nem feltétlenül kötelezőek. Ez nem jelenti azt, mintha az angolok nem óhajtanák Palesztinában a békét. Diplomáciai köröknek az a meggyőződése, hogy mielőtt a két fél rászánja magát a közvetlen tárgyalásra, a siker nem maradhat el. Ennek a megegyezésnek az alapja azonban csakis a palesztinai arabok és zsidók teljes egyenlősége lehet.

— **Ideges emberek gyomor- és bélbájánál** naponta reggelizés előtt egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kissé felmelegítve régesrégóta bevált háziszer, amely a székletét és az anyagcserét még megrögzött esetekben is igen kellemesen szabályozza.

— **Kártérítés a haláltribün áldozata után.** A cotroceni tribünösszeomlásánál a mareanu Rafirei bucestii asszony is súlyosan megsebesült. Az asszony családja a szerencsétlenségből kifolyólag megindított per folyamán 250.000 lei kártérítést követelt és ezt az összeget a törvényszék meg is ítélte. Amareanu Rafirei azonban a sértülések következtében meghalt, mire hozzátartozói most a kártérítési összeg felemelését kérték.

— **Leugrott a nyolevanhatodik emeletről.** Newyorkban Erskin John borzalmas módon vetett véget életének. Felment a város legmagasabb épületének, az Empire State-Building néven ismert nyolevanhat emeletes felhőkarcolónak a tetejére és onnan a mélységbe vetette magát. A kövezen mint felismerhetetlen véres hústömeg terült el. Merő véletlen, hogy az öngyilkos nem zuhant valamely járókelőre, mert ebben az esetben annak is halálát okozta volna.

Nézze meg a
café Terminus Bár
nagy szeptemberi műsorát:
Ralph Stone & Rose
a bécsi „Ronacher” attrakciója
Bebő Bartók
H. Raiceff, di-cuse
Zozo / Hedy / Monica
a három grácia
4 Violetta Girls / Tanja Miraiy
Jacky, szleppakrobata
Muzsikál a népszerű „CORNÉL” jazz-zenekara
Wesely Pali énekszámával
Kezdele este fél 11 órakor

Iratkozzon be

CULTURA

kölsönkönyvtárba

IV., Bulev. Carol 16.

Olvashatja a legjobb magyar és német könyvjelöléseket. Déli Hírlap előfizetőinek 25 lei havonta.

Minden nap cserélhet. Telefon 15-07.

— Bányai földbirtokos halála. Brinjei és csenyei Vuchetich Alajos földbirtokos, nyolcvanhét éves korában Cenén meghalt. Az elhunytal a régi torontáli megyei életnek egyik utolsó tagja szállt a sirba. Vuchetich Alajos tanulmányainak befejezése után a közgazgatási pályára lépett, szolgabíró volt, majd átvette birtoka kezelését, amelynek ügyeit a háború kitöréseig személyesen intézte. Azután cenei kúriájába vonult és esendben ott töltötte hátralevő éveit. A múlt évben meghalt egyetlen fia, ami az öreg urat teljesen lesújtotta, mert most már egyetlen közeli élő rokona sem maradt. Holttestét a cenei családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

* Dr. Sattler Ágoston fogorvosi rendelőjét I. kerület, Str. Duca 2. szám alá helyezte át (Weisz-palota).

— Anyakönyvi hírek. A timisoarai anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Demeter Alexandru, Nistor Ioan, Bobocel Ionica Georgeta, Géza Imre, Davidsohn Herman, Lohmüller Béla, Rus Anna, Török Gusztáv és Müller Klára. Meghaltak: Löwy Béla magántisztviselő 49, Kohlman Sándor magántisztviselő 23, Frank Julianna, született Gábor 63, Boncu Ecaterina, született Blagoe 46 éves, Likker Otília 5 hónapos és Rus Anna 1 napos korában. Házasságot kötöttek: Czirke János magántisztviselő és Czank Margit, Negotte József asztalos és Kronberger Rozália, Schmelzer Lajos litográfus és Ambros Margit, Croitoru George hadnagy és Terfaloga Cornelia.

* Vízummentes féléru utazás Budapestre. Az őszi lakberendezési és háztartási vásár alkalmából augusztus huszonevadikától szeptember tizenharmadikáig vízum nélkül lehet Magyarországra utazni és a magyar államvasutakon csak féléru jegyet kell fizetni bármelyik osztályban. Ezen kedvezményhez igazolvány szükséges, melyet 150 leiert a Déli Hírlap kiadóhivatalában lehet kapni.

— Tolvajak a rendőrség kezén. Teodorovic Milán börtényes még tavasszal feljelentést tett a rendőrségen, hogy üzemből ezer lei értékben bőr tűnt el. A rendőrség most elfogta Borghici Mitá kertészt, aki a bőrt ellopta. Borghici néhány év előtt tért vissza Amerikából, ahol tekintélyes vagyont gyűjtött. A pénzt azonban a korcsmákban elmulatta és amikor már minden vagyonát elitta, lopásokból tengette életét.

— Póllák Ignác péksegéd, aki a II. kerületi E. Teodorou-utcában lakik, bejelentette a rendőrségen, hogy lakótársa, König János péksegéd ellopta a ruháit és fehéreműtjéjét. König Jánost rövid nyomozás után Fratelián elfogták. — Schmidt Stefánia III. kerületi pékmesterné észrevette, hogy naponta nagyobb mennyiségű kenyere tűnik el rejtélyes módon. Jelentést tett a rendőrségen, amely csakhamar megállapította, hogy a kenyeret Tóth Aladár nevű alkalmazottja tulajdonította el és ezzel kétezer lei kárt okozott az asszonynak. Tóth a lopott kenyeret naponta eladta és a pénzt magának tartotta meg. A tolvaj alkalmazottat a rendőrség őrizetbe vette.

Nappal orvos**éjjel parkettáncos**

Kisfaludy Bertalan Miklós dr. e kettős hivatás révén élete számos hanyattatása után így végre mégis csak rendes keresethez jut talán majd most a messzi Afrikában. Kevés ember élt olyan küzdelmes ifjúságot, mint, amilyent ő máig, harminc éves koráig, befutott. Amerikai regényekben olvashatunk csak ilyen változásokat. Először valami budapesti külterki moziban vezetgette kezében a villamos zseblámpával helyükre a vendégeket, azután a Globus-nyomdában végzett valami napszámos munkát. Innen a kenyérgyárba került, mint dagaasztómunkás, majd ügynök lett, végül a Szent Rókus-kórház pénzeszedője. De azért akaratát, becsvágát még ebben a kulimunkában sem vesztette el. Ha nappal dolgozott, akkor éjjel tanult, ha éjjel dolgozott, nappal böngészte az orvosi könyveket, sőt még arra is lopott álmából időt, hogy angolul, olaszul, németül és eszperantóul megtanuljon. Végül, mikor mint nyelvmester és hegedűoktató összekapart magának némi pénzt, Olaszországba indult pro more patrio — gyalog és ott beiratkozott a milánói orvosi fakultásra. Innen ismét a bécsi egyetemre kutyagolt, majd visszajutott Pestre, ahol tanulmányait befejezve, orvossá avatták. Ahogy lelki szemeinkkel ott látjuk a végtelen országokat kanarodóim, megdöbbent az összeszerített fogu, konok, törhetetlen akaratu embert, önkéntelenül is a magyar tudományos kutatás hőskora jut eszünkbe. A Körösi Csoma Sándorok, akik utnak indulnak egy rend ruhában és

kezükben a göröcsös bottal meghódítják a tudomány számára a világ ismeretlen tájait. Kisfaludy Bertalan Miklós doktornak így már kezében volt a diplomája, plasztikai sebész-specialista lett, sőt egy gázmérgezés elleni szert is feltalált és még sem tudott megélni. Mert ma talán könnyebb Darzsilingbe elmenni, mint egy rendes álláshoz jutni. A kifogyhatatlan leleményes Bertalan tehát megtanult táncolni és valóban sikerült is elszereznie egy afrikai mulatóhelyre, Casablancába, ahol egy volt páciense most tartózkodik.

Éjszaka a parketten fogja ropni a jazz ficamait, nappal azonban orvos lesz, gyógyít és tanul a régi szeretettel. Két foglalkozásom lesz — mondja Bertalan dr. — és a parkettáncos segíteni fogja a szegény orvost. Költő nem találhat ki szebbet, mint ez a puritán egyszerű mondat. A parkettáncos segíteni fogja a szegény orvost. A parkettáncos, aki majd groteszk figurákat mutat be az éjszaka mulató népének, hogy végre mégis révbe jusson az orvos. Az önfeláldozásnak, a magyar törhetetlen akaratnak igazi olimpiázi teljesítménye ez a kettősség és ugyanakkor hősiessé vártanúság is a tudományért, amelyet aranyéremmel kellene jutalmazni. A magyar életrevalóság, a tudományos hősiesség szobrát lehetne megmintázni Kisfaludy Bertalan Miklós doktortól, aki hogy nappal gyógyithasson éjszaka parkettáncos messzi Casablancában.

(Flaneur.)

— Olasz középiskola Budapesten. Budapesten az Andrassy-uton hat osztályos olasz nyelvű gimnáziumot és ugyancsak hat osztályos olasz kereskedelmi iskolát létesítenek. Mindkét iskola már a folyó tanévben megkezdte működését.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál reggel éhgyomorra 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a vérkeringést megéli, kiti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt.

— Itt az új iskolai év. A beiratások a középiskolákban és az elemi iskolákban folyamatban vannak és szeptember közepén megkezdődik a tanítás. A szülők és a tanulók részére egyaránt kellemetlen, hogy ugy az elemi, mint a középiskolákban délelőtti és délutáni oktatás lesz. Ez nagyon rossz azokra a tanulókra nézve, akik messze laknak iskolájuktól és tekintve a város tlnagy kiterjedését, az ilyen tanulók vannak többségben. Ezeknek délelben odahaza éppen csak annyi idejük lesz, hogy bekapják az ebédjüket és máris fordulhatnak vissza az iskolába. Különösen télen, a hidegben és hóesésben lesz gyötrő számukra az utat lakásuk és az iskola között naponta négyszer megtenni. Amíg nálunk az iskolákban a tanítás már szeptember 15-én kezdődik, addig a fővárosban a gyermekbénulási járványra való tekintettel a közoktatási miniszter a tanév kezdetét október 1-re halasztotta el.

* Beiratások a Timisoara IV. kerületi római katolikus elemi fiúiskolába, az új tanév szeptember 1—10-ig, délelőtt 9—12 óráig és délután 4—7 óráig az új iskolában tartanak meg. Az első osztály tanulóinak keresztlevelet, születési anyakönyvi kivonatot és oltási bizonyítványt kell bemutatniok. Az igazgatóság az érdekelt szülők figyelmét felhívja, hogy az új tanévvel a magyar tagozatnál az V., VI. és VII. osztály is megnyílik.

— Csehszlovákiában elkobzott magyar ujság. Az Ungvárott megjelenő Kárpát-aljai Magyar Ujság vasárnapi számát a csehszlovák hatóságok elkobozták. Az elkobzás a Horthy Miklós magyar kormányzó ausztriai utazásáról szóló cikk miatt történt, noha abban egyszerűen csak beszámoltak az eseményről anélkül, hogy ahhoz bármilyen politikai megjegyzést is fűztek volna.

* Erdély Izolda áll. kép. zenetanárnő a zongora- és zeneelméleti tanítást szeptember 1-én megkezdte. Csoporttanítás, korrepetálás énekekkel. Jelentkezés délelőtt 9—11-ig. III., Str. Iosif Gal 5. II.

— Históriai jelentőségű szobrot találtak. Diósgyőrött most folyik a régi vár feltárása. Az ásatási munkálatok során megtalálták Mátyás király feleségének, Beatrix királynénak meglepően ép-ségben maradt márványból való mellszobrát.

* Bognár Cecil: Pszichológia. A Szent István-Társulat kiadásában megjelent munkának célja a lelki élet jelenségeiről összefüggő képet adni. Mindazt, ami az újabb elméletekből és kutatásokból a pszichológiának, mint tudományos rendszernek felépítéséhez hozzátartozik, az író felhasználta. Az alapfogalmak tárgyalása és az ott megállapított kategóriáknak a lelki életre való alkalmazása több tekintetben eltér az eddigi lélektanoktól. Az anyag beosztásában és elrendezésében azonban lehetőleg ragaszkodott a hagyományos módszerhez, hogy az olvasó meglevő ismeretei alapján könnyen tájékozódhassék. Nagy lexikon alakban 335 lapon, Szent István-Társulat szép kiadásában fűzve 211 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

Sport**A Románia körüli kerékpárverseny**

A Románia körüli kerékpárverseny második szakaszát Focsani és Jasi között bonyolították le. A 220 kilométeres táv után elsőnek a román Tudose ért a célba 9 óra 29 perces idővel. Második a német Busse, harmadik Hapciuc román, negyedik Marmocsa román. Az első két szakasz után az egyéni versenyben a német Busse vezet, az ország közötti csapatversenyben pedig Románia együttese áll az élen. A második szakasz után tizenhárom versenyzőt zártak ki a versenyből, mert túllépték az előírt időt. Városunkba szeptember 6-án érkeznek meg Oradeáról a kerékpárversenyzők, akik egy napi pihenés után, szeptember hetedikén indulnak tovább Turnuseverin felé.

A NÉGER CSODA MOZISZERZŐDEST IRT ALÁ

Newyorkból jelentik, hogy az Amerikába visszaérkezett Owens, az olimpia legsikeresebb versenyzője profiszereződest irt alá. Owens az egyik hollywoodi filmgyár ajánlatát fogadta el. A filmvállalat egy sportfilm lepergetéséért 200.000 dollárt fizet Owensnek.

A Ferencváros válsága megszűnik

A Ferencváros játékosválsága rövidesen megoldódik. Kemény és Lázár máris megegyeztek a Ferencvárossal és néhány nap múlva Sárosi dr. ügye is tisztázódik. Amennyiben mindhárom játékost újból beállítják a csapatba, az komoly favoritja lesz a magyar nemzeti bajnokságnak.

Élénk a játékosbörze

Az oradeai CAO százezer leiert és kei játékosért átadta Davidot, a tehetséges kapuvédőt a fővárosi CFR csapatának. Davidért cserébe Konrádot a CAT volt kapusát és Marton hátvédét kapja a CAO, amely a százezer leiert megvásárolja Kovácsot. A kitűnő játékosért a Valenciennes százötvenezer leiert kért, de végül elfogadta a CAO 70.000 leies ajánlatát és a játékost kiadja. Kovácsot még a héten leigazolják és vasárnap máris játszik a CAO csapatában.

Magyar uszók Kassán

A magyar uszók legutóbb Kassán szerepeltek. A legjobb eredményt Csik érte el, aki a száz méteres gyorsúszásban 58.2 mp. időt ért el.

A FUTBALLMECCSEK JEGYEL.

Most megjelent pénzügyminiszteri rendelet értelmében az összes futballmérkőzések adókötelesek és ezért csakis hivatalos papíron készült jegyek érvényesek. Az összes erre vonatkozó kérvények, jegyek elkészítését és elszámolásokat legpontosabban és leggyorsabban intézzük el. Timis (Ungárnyomda) I., I. C. Bratianu-tér 3. (Déli Hírlapnál az udvaron.)

MOZI**MOZIK MÜSORA:**

Szerda, szeptember 2.

Apolló-mozi: Bűn és bűnbűdés.

Capitol-mozi: Hurrá, vőlegény.

Közgazdaság

A város vezetősége nem adja fel a harcot az öt százalékos városi lakbéradó ügyében hozott elutasító birói döntés ellenére sem

A közigazgatási felelősségi bíróság az elmúlt napokban — miként arról beszámoltunk — foglalkozott a nyugdíj-egyesületnek a város által kivetett öt százalékos lakbéradó ellen beadott felelősségi kérelmével és elvi jelentőségű döntésén a lakbéradó kivetését törvénytelennek jelentette ki. Ebben az ügyben Disela Pavel városi pénzügyi tanácsnok ezeket mondotta:

— A bíróság döntését még nem kaptuk meg és így annak okfejtését egyelőre nem ismerjük részletesen. A város a döntést mindenestre megfelelőnek tartja. A város az öt százalékos adót nem maga találta ki, hanem azt a belügyminiszter felhatalmazása alapján vetette ki. Lehetséges, hogy talán maga a törvény nem tartalmaz teljesen világos és minden kétséget kizáró rendelkezéseket erre a városi adó nemre vonatkozólag, azonban a belügyminiszter — aki az új közigazgatási törvényt csinálta — végrehajtási utasításában kifejezetten úgy mondja, hogy a város másnemű elmaradt jövedelmeinek pótlására minden lakosára a fizetett nyers lakbér öt százalékaig terjedő összeg erejéig külön lakbéradót vehet ki. Minthogy ezen adóval szemben már áprilisban merültek fel aggodalmak, panaszok és

kétségek, a város vezetősége a belügyminiszterhez fordult, akitől kifejezetten megkérdezte, kik tartoznak ezen öt százalékos városi lakbéradót fizetni. Nemsokára megérkezett a belügyminiszteri rendelet, amely kimondja, hogy mindazok a lakosok, akik nem fizetnek üzletbéradót és más városi adók formájában nem járulnak hozzá a város háztartásához — nem számítanak itt az ellenszolgáltatásért, ugymint vízért, villanyért, csatornázásért, személtuvarozásért, kéményseprésért lerótt illetékek és díjak — azok kivétel nélkül mind kötelesek az öt százalékos lakbéradót fizetni.

Disela Pavel tanácsnok reméli, hogy a város a belügyminiszter végrehajtási utasítása és külön leiratban közölt törvénytárgyalata alapján a legfelső közigazgatási bíróságnál a felelősséget megnyeri. Ha ez nem történne meg, úgy a város eselnék hétézfél millió lei bevételről, amely a város évi költségvetésében szerepel és amelyet a kiadási tételek megszerkesztésénél is figyelembe vettek. Ebben az esetben a város kénytelen lesz a belügyminiszterhez fordulni, hogy adjon lehetőséget ennek az összegnek máshonnan való pótlására. A felelőssé elintézése elől mindenestre még a város vezetőségénél is na-

gyobb érdeklődést tanúsít a közönség, amelynek zsebéből közvetlenül érinti az öt százalékos lakbéradó. A dolog igen egyszerű. Ha a városnak le kell mondania a remélt hétézfél millió lei bevételről, szorítsa meg ezzel az összeggel a kiadásokat. Akad a költségvetés kiadási oldalán elég tétel, amelyet veszedelem nélkül csökkenteni lehet.

GYŐZELMET ARATOTT A MAGYAR PÁRT A MEZŐGAZDASÁGI KAMARAI VÁLASZTÁSON. Odorheiu most folyt le a mezőgazdasági kamarai választás. A Magyar Párt — miként arról előzetesen beszámoltunk — önálló listával vett részt a választáson. A múlt hetekben a liberális párt ajánlatot tett ugyan a pártnak közös listára vonatkozólag, azonban a harminc tagság közül mindössze tizenketőt volt hajlandó a magyaroknak átengedni. Az ajánlatot a Magyar Párt nem fogadta el és benyújtotta a maga külön listáját, amely a mostani választáson abszolút többséget kapott. A magyar párti lista a liberális párt listájának kilencvenegy szavazatával szemben százhuszonkilenc szavazatot kapott. Így az odorheui mezőgazdasági kamara harminc választott tagja valamennyi magyar. Kivülük még a hivatalból ki-nevezendő tagok kerülnek a kamarába.

A munkakamara választóinak listája. A munkakamara tegnap értesítette mindazokat a vállalatokat, gyárakat és ipari üzemeket, amelyek a munkakamarai választásoknál tekintetbe jöhetnek, hogy szeptember 15-ig küldjék be munkásaik jegyzékét, hogy ezek alapján a választáshoz szükséges jelölő lista végleges összeállítása megtörténhessék.

Szűnik a vagonhiány — élénkül a buzapiac. A bányai gabonapiacra megélénkült az érdeklődés a buza iránt. A vagonhiány is szűnőben van, mert a vasut, ha nem is teljes mértékben, de már ki tudja elégíteni a vagonok iránti kérelmeket. Ez a körülmény a gabonapiac árait megszilárdította. Ezzel szemben a brailai gabonapiacra nagyobb áruhanás volt. A buza, a tengeri és a zab ára vagononként 1000—2000 lelei csökkent. A bányai piac árai a következők: ujbuzs 78 kilós 385, 79—80 kilós 390, tengeri 310, zab 270, takarmányárpa 270, tavaszi árpa 310, korpa 260, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból szákkal együtt 750, nagymalmi liszt 780 lei száz kilónként. A lucerna 25, a lóhere 29 lei kilónként.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belgas 17—18, angol font 490—500, olasz líra 8.30—9.90, török font 78—81, dollár 99—110, német márka 38—40, hollandi forint 67—69, cseh korona 4—4.50, magyar pengő 24—26, osztrák schilling 23—24.60, zloty 18.80—19.50, szerb dinár 2.90—3.

Valuták szabadforgalmi árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 10—11, svájci frank 53—54, belgas 28—30, dollár 161—165, angol font 855—865, olasz líra 11—11.50, német márka 43—45, hollandi forint 115—120, cseh korona 6.40—6.60, osztrák schilling 31—32, zloty 25—27, magyar pengő 32—33, dinár 3.30—3.60, török font 120—125, Napoleon-arany 1145—1150, arany font 1400—1445.

Yacht-tea a Britanniában

R. Gény

Irtta: S. KOVÁCS FERENC

23

Ezt, akár meg is mondhatja az igen tisztelt apjám, a vezérnek... Hogy ez az ő véleménye... Szóval, ő ennyire gyűlöli a nőket... Mégis... ugy-e, minden szabály alól van kivétel? És ez a kivétel véletlenül ő. A dolog ott kezdődött, hogy sportbarátság volt... A sportbarátságban nincsen nem... Ott csak barátság van... De ő mindjárt megijedt a dologtól, amikor látni kezdte, hogy esténként az ilyen sportszerű együttlét után az ágyban, amikor a szemét lehunyta, egyszerre csak megjelent a csukott szemhéjja belüli a képe...

És most, hogy meglátta ebben a gyönyörű világoskék ruhában, amikor meglátta, hogy edes alakja mennyire érvényesül benne, egyszerre valami csodálatos meleg fogta el és most nem tud többé hadakozni önmaga ellen s különösen nem ő ellene, akit ilyen vonzónak még sohasem látott... Azt gondolja, hogy a legjobb lenne, a legtisztességesebb, ha ő ezt egyszerűen, egészen nyíltan megmondaná...

— Oh, nagyon kérem, engedje, hogy ezt a szót ne mondjam ki most ilyen profán helyen... Legalább ezt kellene valamilyen szép romantikus helyen kimondani, valahol a természet ölében... A mi stílusunkhoz méltón. És legjobb lenne, ha most mindjárt meg is beszélne, hogy mikor menjünk ki, — mondta és a lány mosolygott. Ugyáltszik, tetszett neki a prozopozíció, bizonyára ő is gondolta...

— Kedves Dani, — mondta — éppen ezért akartam magával ma beszélni, de...

— Tudom, tudom, még nem tudja, hogy milyen programja van egyébként, de nekem ez nem sürgős, én várhatok, — vágott közbe és beszélt tovább, még az előbbinél is nagyobb hévvel. Még csak arra akarom kérni, hogy ezentul ne hívjon a bankban...

— Miért? — kérdi a lány csodálkozva.

— Mert, mert, — dadog Dani — mert már nem vagyok ott...

— Na nem, maga viccel,

Dehogy viccel, dehogy... Elbocsátották, komolyan elbocsátották és éppen a kedves papa volt az, aki elbocsátotta. Sajnos, nem tudott védekezni, nem tudta bebizonyítani, hogy ártatlan... pedig ártatlan... igazán... a Málcsi néni a hibás... nem kellett volna senkinek szólnia... és ezt külön meg szeretne volna kérni... de csak akkor, ha nem veszi rossznéven... szóval, megkérné, hogy a kedves papánál, a vezérnél, ha szólna... csak egy, két szót... A vezérnek egy szavába kerül visszavonni az egészet... csak nem kell keresztül vezetetni...

Ebben a pillanatban a kis hadnagy termett az asztalnál... Meghajolt és Mady már fel is kelt, tágramesztett szemekkel nézett vissza Danira, aki most holtbiztosra vette, hogy a lány mindent megértett és hogy csak azért nem választott, mert a kis hadnagy megvárta őket... Valamit motyogott is mielőtt elment.

Kis csacsi, gondolta Dani. Pedig igen egyszerű az egész. Szólni kell csak a papának, csak egyetlen szót. Meg kell mondani, hogy kettőnk között kifejlődött... hogy a kettőnk szívébe belopózott az igazi nagy szerelem és hogy a boldogságunk függ attól, hogy a papa elintézte ezt az ügyet, mert ez az ügy most már kettőnk ügye... És a kettőnk ügye szívügye kell legyen egy papának is, még akkor is, ha az illető papa, véletlenül éppen a vezér.

A lány eltűnt a kis hadnaggal. „Mert minden ember mást tesz, mint amit akar...” Mady is mást tesz. Ahelyett, hogy itt ülne vele és végighallgatná ezt a számára bizonyára nem mindennapi vallomást, ahelyett, hogy itt elvonulva a táncoló tömegektől kiöntené ő is a lelkét előtte, bevallana mindent, mondjuk azt, hogy hiszen mindez, amit Dani most mondott, nem is új előtte, mert már akkor élt benne, amikor először a budai kis cukrászdába hivta és azóta is egyre jobban és erősebben érzi, hogy ez a beszélgetés elkerülhetetlen volt köztük... ahelyett behódol a társadalmi konvencióknak és elmegy a kis hadnaggal nyilvánosan ülni, elmegy egy tangó táncolni, pedig... egészen biztos benne, hogy egy porcikája sem kívánja... éppen ebben a pillanatban, amikor megérkezik a régen várt és a Béby által ugynevezett mesebeli herceg...

Elmosolyodott. Ó, mint mesebeli herceg... Nagyszerű...

És mást tesz Béby is, ha már a mesebeli hercegről van szó, mert ő — nagyon jól tudja Dani, hiszen ezerszer elmondta neki — mindig úgy képzelte el a mesebeli princet, mint valami fiatal hódító Adonisz, aki... Eh, mindegy... Béby ma este az ezredet, akit már semmi körülmények között sem lehet a mai csirkékkel együtt említeni, kinevezte mesebelinek... De mennyire kinevezte... Mióta Szattler Gábor bemutatta neki, egy pillanatra sem hagyta lélegzethez jutni.

Szegény ezredes... Csoda lenne, ha Béby eddig valami vallomást ki nem csikart volna belőle... Szegény... Biztos, már meg is tette a vallomást... Holnap jön és megkéri a kezem, — gondolja biztosan Béby. Pedig az ezredesnek sokkal okosabb, komolyabb dolgai vannak, mint a Bébyt megkérni, hiszen tegnap egész este mást csinált, mint amit akart.

És mást tesz Szattler Gábor, akin meglátszik, hogy imádja a feleségét és mégis egész este a platina-szőkehajú Eszterrel van együtt, falják egymást és mást tesz a bronzhajú Szattlerné, aki ezen a bálon csak öt férfivel flörtölt egyszerre. Hol találkozhat ez a két ember, ha nem ezen a bálon, ahol a férfi bevallja, anynyira szereti a feleségét, hogy nem tudja megcsalni és ezt a vallomást éppen annak teszi, akivel alkalma lenne az asszonyt hűtlenül elhagyni... És ahol az asszony belátja, hogy nem érdemes randevut adni senkinek, mert, ha a férje egyike a világ legrendetlenebb emberének, mégis csak tehetséges ember, valódi, kiforrott, sokat ígérő érték, mig ezek itt, ez az őt, mind az őt, üres... semmi, szóval, nem érdemes...

És mást tesz a hivatalban is mindenki. Hivatalba tulajdonképpen kizárólag hivatalnokoknak kellene járni és mégis ott van mindjárt Szattler Gábor, aki festő, Péterffy, aki elsősorban feleség, Szegfű Pista, aki újságíró volt és ő, aki régebben autós cégnél volt, csak később került nagynehezen a Földbankba, ahol az ellenőrzési könyvbe patkószegeket vezet be és fáj a lelke, valahányszor leírja: Kétezer patkószeg és mindannyiszor arra kell gondolnia, hogy ez ugyanannyi gumidefektet egyenlő...

(Folyt. köv.)

Rádió

Szerda, szeptember 2. **Bucuresti.** 6.30: Reggeli adás. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sporthírek. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 19: Julea Vazul zenekari. 20.40: Gramofonlemez. 21.35: Albu Sandu hegedű. Paganini—Kreisler: Menüet. Saint-Saens: Bevezetés és rondo capriccioso. Vieuxtemps: Andante. D'Ambrosio: D-dur szerenád. Ries: Moto perpetuo. 22.10: Vaia Emánuel énekel. 22.45: A rádiózenekar hangversenyének közvetítése. **Budapest.** 7.45: Torna. 10: Közvetítés a Budavári Koronázó Főtemplomból. 11.10: Hírek. 12.25: Ünnepele Budavára fel-szabeditásának évfordulójára. 13.5: Rendőrzene. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjel-

zés. 15.40: Hanglemezek. 15.40: Hírek. 17.15: Gönczy Magda dr. előadása. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Csermely Gyula elbeszélése. 18.30: Cigányzene. 19.30: Kiss Ferenc előadása. 20.30: Emlékezés Buda viszszafooglalásáról. 21.10: Ünnepele diszhangverseny. 22.05: Hírek. 23.30: Ünnepele Budavára felszabeditásának alkalmából. Majd: Szalózne. 1.05: Hírek. **Budapest II.** 7.10: Falu Tamás csevegése. 9: Magyar nóták. Hanglemezek. 10.05: Hírek. 10.25: Cigányzene. **Belgrád.** 20.50: Rádiózenekar. 23.20: Lemezek. **Bécs.** 17: Uj-lemezek. 19.25: Wagner: Trisztán és Izolda, opera. **Berlin.** 19: Zenekar. 21.45: Opera-lemezek. **Deutschlandsender.** 19.45: Német operák lemezek. 24: Szórakoztató-zene. **Kassa.** 18.40: Magyar-műsor. 19.15: Lemezek. 19.45: Hírek. **Pozsony.** 19: Magyar-műsor. 23.15: Hírek.

Róma. 19.20: Magyar-hírek. 20: Lemezek. **Stockholm.** 21.10: Gyenes Lili cigányzenekara. **Stuttgart.** 21.45: Tarka-est. **Varsó.** 22: Chopin-művek. 23.15: Táncczene.

Csütörtök, szeptember 3. Bucuresti. 6.30: Reggeli adás. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sporthírek. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 19: Motzoi-zenekar. 19.50: Respighi-lemezek. 20.10: Motzoi-zenekar. 20.45: Respighi-lemezek. 21.20: A rádiózenekar hangversenye a következő műsorral: Rust: Békakirály, nyitány. Giordano: Chenier, ábránd. De Micheli: Keleti alkony. Mascagni: Exotikus tánc. Foerster: Szerenád. Saint-Saens: Jota. Mrazek: Három tánc. Komzák: Badeni lányok. Goldmark: Spanyol induló. 22.45: Cristea-zenekar. **Budapest.** 7.45: Torna. 11: Hírek. 12: A Lakberendezési vásár megnyi-

tása. 13.05: Séta a kiállításon. 13.45: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Magyar nóták. 15.40: Hírek. 17.20: Petricskó Mihály-né előadása. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Szalónötök. 19: E. Kay János előadása. 22: Nyitányok. 22.30: Hírek. 22.50: Szalózne. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek. **Budapest II.** 19.30: Hanglemezek. 20.20: Előadás. 21.10: Horváth László gondolkázik. 21.45: Hírek. **Bécs.** 17: Híres énekesek lemezei. 21.45: Vidám negyedóra. **Belgrád.** 20.50: Lemezek. 21.45: Rádiózenekar. **Berlin.** 21.10: Ritka-lemezek. 23.30: Táncczene. **Kassa.** 18.40: Magyar-műsor. 19.45: Hírek. **Pozsony.** 19: Magyar-műsor. 23.15: Hírek. **Róma.** 19.20: Magyar-hírek. 20: Lemezek. 21.40: Donizetti: A kegyencső, opera. **Stuttgart.** 21.10: Különböző hangszerek lemezek. **Varsó.** 20.30: Zenekar. 23.15: Táncczene.

Egyes szó ára 3 lejt; vastagabb betűvel 5 lejt. Állatkeresők szavankint 2 lejt. Újzestek. Jéligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ujzen hirdetésekre a jéligével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetések

Begolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket levezet Csatás Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 4. Fabrică: Kardotrafik, Piața Traian és Str. Mercur sarok. Principele Carol: Maretrafik, Piața Kútli. A hirdetés új minden esetben előre fizetendő.

Alkalmazás

Kaucióval

vagy garanciával rendelkező ügyes agilis ügynököt felvesz az UJSÁG kiadóhivatala, Satu-Mare, Str. Mihai Viteazul 24. (4643)

Állást keres

Raktárnok

vagy ehhez hasonló állást keresek. Bővebbet a kiadóba. (4473)

Házvezetőnőnek

ajánlok idősebb uriemberhez, esetleg családos özvegy emberhez, független urinó. Megkereséseket „Ambició” jellegére a kiadóba kérek. (1010)

Bakás

Butorozott

szoba, külön bejárattal, fürdőszoba használatlaltal és esetleg teljes ellátással, szeptember 1-től kiadó. IV. kerület, Str. Mircea Voda 3. (925)

Három szoba

hall, 4 szoba nagy terrasszal és külön loggiával, szép fekvésű, teljesen modern villalakás, központi fűtéssel, szeptember 15-től kiadó. Megtekinthető délelőtt 11—1-ig, délután 5—8-ig, III., Str. Gen. Mosoiu 8, Lóvi-villa, földszint. (455)

3 szoba

előszoba, fürdőszobás lakás, konyha nélkül, újonnan renoválva, a II. kerületben, központi fűtéssel, október 1-re 2000 leiert kiadó. Bővebbet délelőtt 8—12-ig Temesvarer Zeitung kiadóhivatalában. (2098)

Osszkonfortos

nagy I. kerületi balkonos lakás, az I. kerület központjában, luxus mellékhelyiségekkel, 1937 május 1-től kiadó. Cim a kiadóhivatalban. (4622)

4-szobás

modern lakás, kerti és utcai terraszokkal, az I. kerületi villanegyedben, november 1-re kiadó. I., Bulev. Diaconovici Loga 26. (3968)

Ha szép akar lenni

Használjon KULKA-téle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert három színben.

Kapható kizárólag a Városi gyógyszertárban a „Fekete Sasos” I., Piața I. C. Brătianu

1 szobás

fürdőszobás lakást, szeptember 1-re keresek. Cimeket „Házaspár” jellegére a kiadóba kérek. (4474)

2 szobás

fürdőszobás, előszobás lakás a IV-ik kerület elején, keresteti. Cimeket kérek a kiadóba adni. (4475)

PELLEGRINI

vivóterem

Kurzusok hölgyeknek, uraknak és gyermekeknek. / Gyermekeket 8 évtől felfelé a legmodernebb pedagógia szerint tanítok.

Nyitva 3—9-ig / I., Piața Tepeș Vodă 2 / Nyitva 3—9-ig

Vizum nélkül

féláron utazhatik Budapestre

az őszi lakberendezési vásárra és rádió-kiállításra

Kedvezményes füzet minden színházba. Vásárigazolvány kapható:

Déli Hírlap kiadóhivatalában Ara 150— lei Ara 150— lei

Megsokszorozza keresetét, ha a Növényvédelem és Kertészet

tanácsai alapján kezeli

gyümölcsösét, kertjét, szőlőjét, gazdaságát.

Előfizetési árak (mindkét lapra együtt):
negyedévre 100— lei
félévre 200— lei
egész évre 400— lei

Kedvezményes szakkönyv-akció az előfizetőknek:

Aki előfizet a Növényvédelemre, alábbi

4 könyvet

Horn: Gyümölcsfák nyeseése — Urbányi: Gyümölcsfák betegségei — Jécsai: Hogyan készítsük el virágos kertünket — Sántha: Szőlő kártevői

önköltségi áron 80— leiert kapják.

Még ma kérjen ingyen mutatványszámot (5 lejt bélyeg beküldése ellenében) a DÉLI HIRLAP kiadóhivatalától, Timișoara.

Előfizetési megrendelését azonnal intézzük.

Adás-vétel

Kézi mángorló

használt, de jókarban levő és hinta oszlopok eladók. III., Bulev. Eroilor de la Tisa 25. (4631)

Borbély-berendezés

komplett, modern székek, tükrök, fogas, táblák, stb., kettőezeröttszáz leiert eladó. Borsódy, IV., Str. Bolintianu 6, a dohánygyár főbejáratával szemben. (4612)

Jobb, kifogástalan ruhák

mint kabát, eladó, középtermetű sovány hölgytől. Megtekinthető délelőtt 10—5-ig. I., Str. Marasesti 7. I. 5. (4645)

Különléle

Olcsón

és jutányosan vállal ártyézi és mély furási kutakat. M. Ghergheli, II., Str. Stefan cel Mare 48. (4592)

Elveszett

hétfő délelőtt egy Midő-gyártmányú női karkötő-óra. A becsületes megtaláló kéri az jutalom ellenében a Déli Hírlap kiadóhivatalában átadni. (4644)

Hölgyek szives figyelmébe!

Harisnyaszemek feiszedését

pontosan és olcsón vállalom. Cim: II. ker., Str. Gh. Asachi 21, ajtó 7. Burkus-vendéglő közeliében.

Fordító-irodám

I., Piața Brătianu 2 sz. alatt (a Déli Hírlap mellett) van, ahol, mint eddig is olcsón vállalom kérvények, kereskedelmi levelek, szerződések, bizonyítványok stb. kifogástalan fordítását, illetve leírását román, magyar, német, francia, angol, olasz, szerb, cseh és orosz nyelven

N. MAGDU

román nyelv és gyorsírás-tanár, Bucuresti és Timișoara város volt első fordítója.